

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Diaarinumero VN/24501/2020

Suomen Urheiluviedonlyajat ry:n lausunto rahapelitoiminnan tuoton alenemisen vaikutuksia selvittäneen työryhmän ehdotuksista

Kommentoimme lyhyesti raportissa olleita huomioita ja johtopäätöksiä. Työryhmän ehdotukset ovat yleisesti ottaen hyviä ja rakentavia. Arpajaislain toisen vaiheen uudistusta olemme jo kommentoineet sisäministeriölle laajemmin ja viittaamme tähän lausuntoon tiivistetysti siltä osin kuin se koskee rahapelitoiminnan tuottokehitystä (LIITE 1).

Yleistä rahapelialasta

Rahapelaaminen ei ole kansalaisille välttämätön hyödyke, mutta se on kuitenkin merkittävässä asemassa globaalisti ja liittyy esimerkiksi läheisesti urheilutapahtumien sponsorointiin. On huomattava, että rahapelaaminen ei ole pelkkää viihdettä. Ammattimainen urheiluviedonlyönti ja pokeri ovat rinnastettavissa sijoitustoimintaan ja osaaminen Suomessa on erityisen korkealla tasolla

18.3.2021

kansainvälisessä vertailussa. Kansantaloudellisesti tarkasteltuna tämä ryhmä tuo ulkomailta rahaa Suomeen kymmeniä miljoonia euroja vuodessa.

Paljon puhutaan myös rahapelialan siirtymisestä nettiin ja kuinka koukuttavaa se voi olla. Tämä on valitettavasti mielikuva, jolla mahdollisesti halutaan puolustella kotimaista kivijalkapelaamista. Nettirahapelaamisen vaaroja korostetaan usein liiaksikin. Loppujen lopuksi rahapeliala ei poikkea muusta netissä tapahtuvasta kaupankäynnistä. Rahapelialan siirtyminen nettiin on loogista.

Sen sijaan vääriä mielikuvia luova rahapelimarkkinointi on paheksuttavaa. Tämä koskee toimijoita sekä kotimaassa että ulkomailla. Pelihaittojen ehkäisyn kannalta markkinointi ja rahapelaamisen näkyvyys arjessa ovat merkittävässä asemassa.

Rahapeliuotot

Raportissa on yksi kokonainen rahapeliuottoja käsittelevä kappale, sillä onhan kysymys merkittävistä rahasummista. Raportissa sen sijaan ei ole käsitelty rahapelihaitoista syntyviä suoria ja epäsuoria kustannuksia. Suurella varmuudella em. kustannukset ovat vähintään tuottojen suuruusluokkaa. Kilpailu- ja kuluttajavirasto on tuonut hyvin esille, että rahapeliuotot ovat piilovero ja siksi tuotoista puhuttaessa tämä on pidettävä mielessä.

Pohdinta ja huoli edunsaajien tuottojen alenemisesta ajautuukin helposti sivuraiteille. Se, että yhdistysten pitäisi saada nimenomaan veikkausvaroja, ei ole millään tavalla perusteltavissa. Tähän on myös raportissa ansiokkaasti puututtu. Suomen Urheiluviedonlyöjät ry ymmärtää useiden yhdistysten huolen rahoituksestaan, mutta korvamerkintä on poistettava ja on toimittava tarveharkintapohjaisesti. Ei pitäisi olla vaikeaa perustella rahoitusta, mikäli yhdistyksen olemassaololle on aito tilaus.

Rahapeliuotot ovat alentuneet ja tämä trendi tulee oletettavasti jatkumaan. Tätä tilannetta ei paranna esimerkiksi maksuliikenne-estojen asettaminen, jolla pyritään kanavoimaan pelaamista Veikkaus Oy:lle. Raha tulee olemaan tiukassa jatkossakin, mutta se on nähtävä vain hyvänä asiana pelihaittojen ehkäisyn kannalta. Tuottojen kannalta painopisteet tulisi olla:

- Veikkaus Oy:n toimintojen tehostaminen. Rahapeliuottojen keräämisen kustannukset ovat liian suuret
- On arvioitava lisenssijärjestelmävaihtoehto
- Sekä kotimaisen että ulkomaisen markkinoinnin ylilyöntien suitseminen
- Veikkaus Oy:lle on sallittava oikeus toimintaan ulkomailla

18.3.2021

Rahapelijärjestelmästä

Rahapelimonopolista kiinnipitäminen alentaa tuottoja. Järjestelmä on osoittautunut tehottomaksi pelihaittojen ehkäisyssä. Suomessa noin puoli miljoonaa suomalaista pelaa vähintään riskitasolla ja tämän pitäisi huolestuttaa omistajan roolissa olevaa valtiota. Suunniteltu pelaamisen kanavointi ei ole lääke pelihaittojen ehkäisyyn vaan ensisijainen ehkäisytöimi on markkinoinnin tervehtyttäminen. Rahapelaaminen ei saa näkyä arjessa, kuten kauppojen kassoilla.

Rahapelitoiminnan tulevaisuutta pohtiessa ei voi jättää huomiotta lisenssijärjestelmää vain siksi, että nykyisessä hallitusohjelmassa on ilmaistu tuki nykyjärjestelmälle. Euroopan Unioni edellyttää jäsenvaltioilta tiukkaa valvontaa rahapelaamisen suhteen, mutta Suomen järjestelmässä ei toimita EU-tuomioistuimen ehtojen mukaisesti vaan valvonta on hampaaton. Tämä ei varsinaisesti ole valvojan vika, vaan ongelmat ovat peräisin järjestelmän fiskaalista tavoitteista. Tulevaisuudessa rahapelimonopolikin voi olla toimiva ratkaisu mikäli järjestelmä saadaan eettisesti kestävä tasolle. Lisenssijärjestelmä rajoittaa ammattilaisten peliyhtiövalikoimaa ja siksi se ei ole yhdistyksemme ykkösvaihtoehto.

Euroopan Unioni edellyttää jäsenvaltioilta tiukkaa valvontaa rahapelaamisen suhteen, mutta Suomen järjestelmässä valvonta on hampaaton eikä näin ollen toimita EU-tuomioistuimen ehtojen mukaisesti.

Sastamalassa 18.3.2021

Kari Rajainmäki

Puheenjohtaja

Suomen Urheiluviedonlyöjät ry

18.3.2021

LIITE 1. Otteita Suomen Urheiluedonlyöjät ry:n lausunnosta koskien luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle arpajaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

- ”Maksuliikenne-estojen uskotaan ehkäisevän pelihaittoja ja tukevan yksinoikeusjärjestelmän toimintaedellytyksiä. Tutkimusnäyttöä tällaisesta ei kuitenkaan ole.”
- ”Maksuliikenne-estojen tehokkuus voidaan kyseenalaistaa jo silläkin perusteella, että useat EU-maat ovat jättäneet toimenpiteen hyödyntämättä, vaikka siihen olisi ollut mahdollisuus”
- ”Veikkaus Oy:n mukaan maksuliikenne-estolla tavoitellaan €4-12 miljoonan edunsaajatuottoa. Tämä lisätulo on merkittävästi pienempi kuin mitä yksistään Finanssialan kustannukset olisivat uuden arpajaislain takia.”
- ”Lakiluonnoksen mukaan rahapeliotto voisi toimien avulla kasvaa. Tämä on kuitenkin hatara oletus. Mikäli estoja asetetaan, Veikkaus Oy:n markkinointitarve vähenee ja näin ollen tuotot edelleen alenevat. Asia voidaan nähdä myös niin, että Veikkaus Oy:n tuotot ovat vain tulonsiirtoa kansalaisilta kansalaisjärjestöille, jolloin hyöty kansantaloudelle on vähäinen.”
- ”Suomessa ei ole tehty yhtään varteenotettavaa arviota rahapelihaittojen kokonaiskustannuksista. Koska lähtötaso ei tiedetä, uuden arpajaislain vaikutuksia rahapelihaitoista syntyviin kustannuksiin on vaikeaa arvioida tulevaisuudessa. Missään tapauksessa alentuneita kustannuksia ei voi käyttää lakimuutoksen perusteluna.”
- ”Lisenssijärjestelmän tulo Suomeen on vain ajan kysymys ja tämän vaihtoehdon jättäminen huomiotta lakiluonnoksesta on suuri puute. Mielestämme lisenssijärjestelmäselvitys tulisi tehdä nopeasti, koska yksinoikeusjärjestelmää on yhä vaikeampi perustella EU:ssa. Onhan Suomi viimeinen EU-maa, missä on rahapelimonopoli.”

Lausunto kokonaisuudessaan:

https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/0aa46411-3997-4c7d-8fbb-3d809f705cc6/da98e09a-6507-43dc-9125-a98a4194501f/LAUSUNTO_20210205090930.pdf